

PATIËNTEN INFORMATIE

Logopedie bij kinderen met een
spraakstoornis
Fonematische articulatiestoornis
Afwijkende mondgewoonten

**MAASSTAD
ZIEKENHUIS**

een santeon ziekenhuis

Door middel van deze informatiefolder wil het Maasstad ziekenhuis u informeren over logopedie bij kinderen met een spraakstoornis. Wij adviseren u deze informatie zorgvuldig te lezen.

Wat is logopedie?

Logopedie houdt zich bezig met gehoor, eten, drinken, stem, taal, spraak en andere communicatieproblematiek. De spraak kan door verschillende redenen verminderd zijn. Kinderen kunnen onduidelijk en 'slap' gaan spreken of slissen. Dit kan een combinatie zijn van verschillende factoren waaronder het hebben van afwijkende mondgewoonten en moeilijkheden hebben in de articulatie.

Fonematische articulatiestoornis

Een articulatiestoornis is een probleem met het motorisch correct vormen van een spraakklank.

Articulatiestoornissen ontstaan mogelijk door onder andere:

- Afwijkende mondgewoonten waardoor de spieren in en om de mond zich niet goed kunnen ontwikkelen. Hierbij kunt u denken aan bijv. duimen, vingerzuigen, afwijkend slikken en/of het te lang gebruiken van een speen.
- Vervolgens gaan kinderen dan vaak ademen door de mond. Dit kan ook voorkomen bij kinderen die vaak verkouden zijn. Dit ademen door de mond kan een gewoonte worden.
- Wanneer een kind vaak met de mond open zit, kunnen de mondspieren slap worden.

Voordat het blijvend gebit doorkomt (ongeveer de leeftijd van 5-6 jaar), is belangrijk om de articulatiestoornis te verhelpen. Door de druk van de tong tegen of tussen de tanden kunnen de tanden scheef gaan staan. Deze druk komt doordat bij een articulatiestoornis de positie van de tong tussen of tegen de tanden gelegen is. De tongpositie in rust ligt tevens meestal ook tegen of tussen de tanden. Ook het slikken verloopt vaak afwijkend. Per uur slikt iemand gemiddeld 2000 keer, per minuut 2

keer. Wanneer een kind dit doet met zijn of haar tong tegen of tussen de tanden dan kunnen de tanden door de kracht die de tong op de tanden zet tijdens het slikken scheef gaan staan.

Wat doet een logopedist bij een fonematische articulatiestoornis?

De logopedist kan beoordelen of er sprake is van een articulatie stoornis en of deze qua leeftijd al behandeld kan of hoeft te worden. Zij bekijkt hiervoor de spieren in en om de mond. Slappere mondspieren hebben namelijk invloed op de articulatie. Ook worden afwijkende mondgewoonten besproken, aangezien zij de articulatiestoornis uitlokken en in stand kunnen houden. Het slikken kan aan de orde komen aangezien hierbij vanuit de tong een druk tegen de tanden kan ontstaan. Bij een articulatiestoornis verloopt ook vaak het slikken afwijkend.

Tenslotte wordt de articulatie beluisterd worden.

Nadat de logopedist een totaal beeld heeft, start zij de behandeling in overleg met u op en adviseert wat u thuis kunt oefenen.

Adviezen om de articulatie van uw kind te verbeteren

Voor een optimaal effect van de logopedische behandeling is het belangrijk dat u de volgende adviezen opvolgt:

- Oefen iedere dag met uw kind.
- Doe de oefeningen op een vast tijdstip op de dag.
- Werk niet te lange tijd achter elkaar. Begin kort, bijvoorbeeld een 1 minuut per dag en breidt dit langzamerhand uit.
- Beloon uw kind bij ieder klein stapje dat hij of zij bereikt, bijvoorbeeld door het geven van een complimentje.
- Probeer de oefeningen in te passen in de dagelijkse vaste activiteiten van uw kind, bijvoorbeeld voorlezen of televisie kijken. Geef niet te snel op. Bij neusademhaling geldt vaak: de aanhouder wint.

Open monddrag

Er zijn verschillende oorzaken die mogelijk leiden tot open monddrag, zoals moeilijkheden bij het op elkaar houden van de lippen, doordat:

- De bovenlip te kort of onvoldoende flexibel is, waardoor de bovenlip moeilijk over de tanden kan sluiten.
- De boven- of onderkaak te ver naar voren steken.
- Bij duim- en/of vingerzuigen de boventanden naar voren komen te staan en de bovenlip daardoor moeilijk over de tanden kan sluiten.
- Een neusverkoudheid is chronische neusverstopping ontstaan, waardoor het moeite kost om door de neus te ademen.
- De neus slecht doorgankelijk is door bijvoorbeeld een grote neusamandel of een scheef neustussenschot.

Het is belangrijk ook gebruik te maken van de neusademhaling.

Deze ademhaling heeft diverse voordelen ten opzichte van de mondademhaling. Dit heeft te maken met de vijf functies van de neus, die zorgen voor bescherming van de gevoelige slijmvliezen van de luchtpijp en longen:

1. Het verwarmen van de lucht die ingeademd wordt zodat deze dezelfde temperatuur heeft als de lucht in de longen.
2. Het zuiveren van de ingeademde lucht. Schadelijke deeltjes die prikkelend kunnen werken op de luchtwegen blijven achter in de neushaartjes.
3. Het bevochtigen van de lucht die ingeademd wordt, zodat de keel niet uitdroogt en de keel en onderste luchtwegen niet geprikkeld worden.
4. De neusademhaling vereist ten opzichte van de mondademhaling meer activiteit van de inademingspiers, waardoor een goede lichaamshouding gewaarborgd blijft.
5. Ademen door de neus voorkomt chronische neusverstopping, keel- en stembandontstekingen. Dit kan worden voorkomen doordat slijm in de neus afgevoerd wordt.

Wat doet de logopedist bij open mondgedrag?

De logopedist kan beoordelen in welke mate er sprake is van open mondgedrag door onderzoek te doen naar de spieren van de mond, lippen, wang en de tong. Ook wordt er beoordeeld in hoeverre het open mondgedrag de articulatie beïnvloedt. Indien het afleren van het open mondgedrag en het aanleren van de neusademhaling nodig is begeleidt de logopedist u hierbij.

Verwijzing naar een logopedist

U heeft een verwijzing nodig van een specialist (bijvoorbeeld KNO-arts of revalidatiearts) of de huisarts. Afhankelijk van uw ziektekostenverzekering kunt u ook zonder verwijzing een afspraak maken.

Vragen

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, stelt u ze gerust aan uw behandelend arts, huisarts of logopedist.

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

The information in this brochure is important for you. If you have any difficulties understanding Dutch, please read this brochure together with somebody who can translate or explain the information to you.

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilde zorlanıyorsanız, bu broşürü size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

المعلومات المتواجدة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كنتم تواجهون صعوبة في اللغة الهولندية،
إحرصوا حينئذ على أن تقرأوا هذا المنشور بحضور شخص ما، الذي يترجم لك المعلومات الواردة فيه
أو بشرحها لكم.

Maasstad Ziekenhuis
Maasstadweg 21
3079 DZ Rotterdam

T: (010) 291 19 11

I: www.maasstadziekenhuis.nl / www.maasnik.nl (kinderwebsite)

I: www.maasstadziekenhuis.nl/mijn (patiëntenportaal)

